

Brændende emner

af landsformand Jette Møller

Som formand har jeg brug for at vide, hvad SOS mod Racismes holdning er. Det er ikke i alle sammenhænge, det er umiddelbart indlysende, så derfor holdt vi 18. januar 2014 et debatmøde for at klarlægge, hvor SOS mod Racisme står udvalgte områder:

- **Arrangerede ægteskaber - Tvangsægteskaber - Æresdrab**
- **Modersmålsundervisning**
- **Positiv særbehandling**
- **Rituel slagting**
- **Omskærelse af drenge**

Arrangerede ægteskaber - Tvangsægteskaber - Æresdrab

Arrangerede ægteskaber hører hjemme i familie-centrerede kulturer, hvor et ægteskab er hele familiens anliggende og ikke kun de to ægtefællers. I nogle tilfælde anses ægteskabet for så vigtigt, at de unge endda bliver viet imod deres vilje. I sådanne tilfælde er der tale om tvangsægteskaber, som SOS mod Racisme naturligt er imod. I andre tilfælde ønsker de unge selv, at familien arrangerer deres bryllup, og sådanne ægteskaber støtter vi op om. Til gengæld er det vores opgave at lytte til de unge, fordi der findes glidende overgange mellem tvangsægteskaber og arrangerede ægteskaber, hvor de unge kan føle sig presset ind i et ægteskab. Undersøgelsen 'Ung i 2011 – Nydanske unges oplevelse af social kontrol, frihed og grænser' viste, at 57,5% piger og 34,5% drenge, der er født her, tror, de ikke må have en kæreste, og ca. en fjerdedel frygter, at familien vælger en ægtefælle mod deres vilje.

I bl.a. Tyrkiet og Pakistan er ægteskaber mellem fætre og kusiner almindelige for at styrke den udvidede familie. I Danmark har vi set eksempler på, at fætter- og kusineægteskaber pr. definition er blevet fortolket som proformaægteskab af de danske myndigheder. Det vender SOS mod Racisme sig selvfølgelig imod.

Normalt er der tale om patrilineære kulturer, så bruden overgår til mandens familie, og børnene tilhører manden. Af samme grund accepteres det som regel ikke, at kvinden gifter sig ud af gruppen, hvorimod man ofte affinder sig med, at manden gør det, fordi børnene forbliver en del af gruppen.

Det er karakteristisk for de fleste familie-centrerede indvandremiljøer, at der er en meget udtalt social kontrol, ikke mindst af pigerne. Især i muslimske kulturer er det faderens og brødrenes opgave at vogte om pigernes uskyld, indtil de bliver gift. Her er det hele familiens ære, der er på spil, og hvis en pige mister sin uskyld, bringer det skam over familien. Denne skamkultur adskiller sig grundlæggende fra vores individ-centrerede kultur, hvor vi taler om den enkeltes skyld.

Det er også for at genoprette familiens ære, at man i nogle kulturer går så vidt som til at begå "æresdrab", når en kvinde forbryder sig imod familiens ære - en betegnelse, der i sig selv støder i vores kultur, fordi vi anser det som skændigt, når f.eks. en mand begår jalousimord mod sin (eks)kone og eventuelt sine børn. Æresdrab betragtes ifølge professor Mehmet Necef ikke som en kulturel foreteelse af mange danske forskere og sidestilles med jalousidrab. Men netop i omgivelsernes reaktion adskiller æresdrab sig fra jalousimord, idet æresdrab accepteres og bifaldes af omgivelserne. Uden denne accept ville det nemlig ikke være muligt at genoprette familiens ære ved at dræbe en datter eller søster.

Af samme grund er det vigtigt, at SOS mod Racisme til enhver tid støtter unge i deres ønsker og krav om at finde deres egen livsform.

Modersmålsundervisning

Et spørgsmål, der ofte diskuteres i det danske samfund, er betydningen af modersmålsundervisning. Det hævdes, at man i stedet skal arbejde på at forbedre to-kulturelle børns dansk-kundskaber. Der findes imidlertid et hav af undersøgelser, der viser det modsatte: at man styrker børnenes indlæringssevne generelt, når man styrker deres modersmål - og at man i modsat fald risikerer, at børnene bliver dobbelt-halvsprogede.

Den største undersøgelse er amerikansk og omfatter 700.000 to-sprogede børn (Wayne & Collier, 2001). Igennem 11 år fulgte man børnene, og den gruppe, der fik subtraktiv sprogundervisning, dvs. et par års ekstra undervisning i majoritetssproget, klarede sig markant dårligere end de et-sprogede elever. En anden gruppe børn blev undervist på majoritetssproget, men fik desuden modersmålsundervisning og lærte bl.a. at læse på modersmålet. De klarede sig bedre end den første gruppe, men dårligere end de et-sprogede børn. Den sidste gruppe børn fik både modersmålsundervisning og undervisning i majoritetssproget og fik desuden additiv sprogundervisning, idet halvdelen af deres undervisning foregik på modersmålet i 6 år – langsomt nedtrappet (matematik og naturfag). De blev rent to-sprogede og klarede sig bedre end de to andre grupper. De var desuden klart bedre end gennemsnittet af de et-sprogede børn i matematik, orienteringsfag og naturfag.

Modersmålet er også afgørende for børnenes identitetsdannelse, og det har desuden stor betydning for forholdet mellem forældre og børn. Som Leif Christensen udtrykte det, hvis man går ind for integration, kan man ikke være imod modersmålsundervisning.

Positiv særbehandling

Det er meget uheldigt, at *affirmative action* i sin tid blev oversat til 'positiv særbehandling', for enhver tale om særbehandling får alting til at stutte på danskerne. Det havde været bedre at kalde det 'omvendt diskrimination' eller 'anerkendende behandling'.

Udtrykket blev første gang brugt af John F. Kennedy i begyndelsen af 1960'erne, og tanken var, at for at bøde på den diskrimination, som minoriteter (og kvinder) havde været udsat for i fortiden,

skulle man give dem en fordel frem for hvide (mænd). Der blev derfor indført kvoter ved bl.a. uddannelsesinstitutioner og i større virksomheder.

Californien var den første stat, der afskaffede race og køn som optagelseskriterier ved en folkeafstemning i 1996. I 2003 fastslog Højesteret, at race gerne måtte indgå i optagelseskriterierne ved Michigan Law School for at sikre etnisk mangfoldighed, men det var med dommerstemmerne 5-4.

Der er ingen tvivl om, at *affirmative action* har haft stor betydning for bl.a. afrikansk-amerikanere, men det var tydeligt, at ingen i SOS mod Racisme kunne forlige sig med tanken om at give f.eks. en uddannelsesplads til en ansøger, der havde et lavere gennemsnit end en afvist ansøger, og diskussionen kom derfor ikke til at handle om *affirmative action*, men om ligestilling.

Forsamlingen besluttede, at SOS mod Racisme arbejder for, at offentlige virksomheder i deres ansættelser skal stræbe imod, at personalesammensætningen afspejler fordelingen i samfundet, både vedrørende etnicitet, handicap, køn osv og skal dokumentere fremskridt på området år for år. Private virksomheder, der ønsker at indgå kontrakter med det offentlige, skal også kunne dokumentere, at personalesammensætningen på alle niveauer nærmer sig den, der svarer til det omgivende samfund.

Rituel slagting

Der har på det seneste været en del debat omkring halalslagting. Det er imidlertid jødisk schächtning, som debatten rammer mest – uden at det dog rigtigt er gået op for nogen.

Jødisk schächtning og muslimsk halalslagting minder om hinanden, idet dyret ikke må være beskadiget ved slagtingen. Hverken jøder eller muslimer må spise dyrets blod, så blodet skal løbet fra dyret. De fleste muslimer accepterer dog, at kvæg bedøves med en ikke-penetrerende bolt pistol, umiddelbart inden halsen skæres over, hvor det ved jødisk schächtning skal ske i omvendt rækkefølge. Kyllinger bedøves i et strømførende bad.

'Halal' betyder 'tilladt', og halalslagtingen foretages, mens der på arabisk siges: »I Guds navn, Gud er størst«.

Når dyret er schächtet, er det 'kosher' og tilladt for jøder at spise. Det er så også samtidig 'halal', mens halalkød ikke nødvendigvis er 'kosher'.

Der er imidlertid uenighed blandt muslimer. Amina Tønnsen skriver f.eks. (Islamisk Studiebogssamlings hjemmeside islamstudie.dk: Om halalslagting):

"... det er ganske ulidsommeligt at udføre en korrekt halal-slagting under industrielle forhold, idet en sådan iflg. islamisk tradition kræver en lang række hensyn til slagtedyret:

- for at mindske smerten må dyret hverken føle sult eller tørst i tiden op til slagtingen.
- dyret bør håndteres med ro og venlighed for ikke at blive nervøs og bange.
- andre dyr bør ikke slagtes i dyrets nærvær.

- slagtekniven bør være så skarp som overhovedet muligt, men må ikke skærpes i dyrest nærvær.
- snittet skal være hurtigt og præcist.
- derudover bør man under ingen omstændigheder skære i dyret, før de allersidste, naturlige krampetrækninger er ebbet ud..."

Vi var enige om, at ingen kan have noget at indvende imod denne form for slagtning, faktisk kunne man ønske for alle danske slagtedy, at de kunne blive slagtet sådan. Jødisk schächtning har ikke været foretaget i Danmark i årevis, så vi konkluderede ikke på punktet.

Det burde vi imidlertid have gjort, for vores nye fødevareminister Dan Jørgensen forbød pr. 17. februar 2014 pludselig slagtning uden forudgående bedøvelse i et tillæg til en bekendtgørelse. Overrabbiner Bent Lexner anser det for at være et indgreb i religionsfriheden og har udtalt til religion.dk: "...så længe Danmark tillader jagt, så er forbud mod schächtning ren populisme.... For Danmark har [det] ingen praktisk betydning, fordi der ikke har været [foretaget] schächtning i Danmark i mange år, men det er klart, at jeg ikke som jøde kan acceptere, at nogen mener om min religion, at den ikke skulle gøre det bedste for dyrene. Vi mener fortsat, at schächtning er den bedste aflivningsmetode, som verden kender." (religion.dk 18. februar 2014)

Omskærelse af drenge

SOS mod Racisme vender sig naturligvis imod omskæring af piger, der i dag kaldes Female Genital Mutilation (kvindelig genital lemlæstelse). Med hensyn til omskæring af drenge var der imidlertid behov for at få SOS mod Racismes holdning præciseret, især fordi dette emne med jævne mellemrum bliver bragt frem i den offentlige debat.

På mødet blev det klart, at der reelt ikke er medicinsk belæg for et forbud mod omskæring af drenge. Den undersøgelse, som den danske modstand mod omskæring af drenge hviler på, baserer sig på ganske få respondenter, der er omskåret som voksne. Dens resultater går imod andre, meget større undersøgelser på området.

En tredjedel af verdens mandlige befolkning anslås at være omskåret. Jødiske drenge skal omskæres på 8. dagen ifølge jødernes pagt med Gud, og alle muslimske drenge bliver omskåret. FN anbefaler omskæring af HIV-negative mænd i kampen mod Aids efter tre omfattende undersøgelser, der blev indstillet før tid, fordi resultaterne var uomtvistelige. I USA er praksis udbredt især blandt hvide amerikansk-fødte mænd, 60-70% af alle amerikanske mænd er omskåret, og det var tidligere gængs rutine at omskære drengebørn lige efter fødslen.

Der findes et meget omfattende undersøgelsesmateriale, som I eventuelt kan få tilsendt links til. Det er vigtigt at understrege, at omskæring er den næstmest almindelige operation i USA og et ukompliceret indgreb hos et spædbarn, når det udføres under betryggende forhold. En amerikansk undersøgelse omfattende 130.475 nyfødte drenge omskåret på hospitaler, viste f.eks., at 0.2 % fik komplikationer lige efter indgrebet, primært blødninger og mindre vævsskader (Pediatrics, 2000:105). Hos større børn og voksne er indgrebet betydeligt mere omfattende og komplikationer hyppigere.

Imidlertid SKAL en jødisk dreng under normale omstændigheder omskæres på sin 8. levedag, så et forbud mod omskæring af børn ville indebære et forbud mod religiøs omskærelse af drenge og ville dermed være et indgreb i religionsfriheden. Tidligere overrabbiner Bent Melchior skriver: "Det drejer sig om jødisk hjerteblod. Jøder, der ellers slet ikke har interesseret sig for bibelske forskrifter, har omskåret deres børn. Jøder, der under trusler fra herskere fra den romerske Hadrian og under den spanske inkquisition og til kommunistiske generalsekretærer har trodset truslerne og praktiseret omskærelse..."

Efter at videnskaben har opgivet at operere med begrebet menneskeracer, har racismen taget andre former, og her i landet er det særligt muslimer, det går ud over. SOS mod Racisme kæmper derfor ikke kun for den menneskeret, der sikrer enhver mod diskrimination på grund af etnisk herkomst. Vi kæmper også for den menneskeret, der sikrer alle borgere i Danmark retten til at udøve deres religion. Derfor vil SOS mod Racisme arbejde imod et forbud mod omskæring af drenge.

Wayne P. Thomas and Virginia Collier 2001: A National Study of School Effectiveness for Language Minority Students' Long-Term Academic Achievement.